

קוראדו גובוני

זמירו של האפר

ארבעה שירים

מאיטלקית: אסף בנרף

קוראדו גובוני (Corrado Govoni, 1884-1965) – משורר וסופר איטלקי. בן למשפחת חקלאים אמידה מנפת פרארה. פרסומי הראשונים נטו להשפעות קרפוסקולריות,¹ אך עיקר יצירתו נטוע בפוטוריזם.² פיתח סגנון אישי הנע בחופשיות בין הצורה והמשקלים האיטלקיים המסורתיים לבין חרוז חופשי המשופע בתחדישים. עולם הדימויים של גובוני שואב הן מהכרך המודרני הן מעולם הטבע; במאמר ביקורת אמר עליו המודרניסט האיטלקי הגדול אאוג'ניו מונטאלה כי "ניתן לקרוא אותו בין לי-פו³ ובאי-ג'ו-אי⁴ מבלי להבחין באופן ניכר מדי בדילוג המאות". גובוני קיבל משרות מטעם המשטר הפשיסטי, ולאות תודה חיבר פואמת הלל למוסוליני. עם זאת, בנו אלאדינו, שנטל חלק בתנועת "Bandiera Rossa" (הדגל האדום) הקומוניסטית, נרצח על ידי הגרמנים בטבח ב-Fosse Ardeatine. לזכרו הקדיש המשורר את הפואמה "אלאדינו" (1946).

א"ב

יופי

שֶׁדָּה הַחֲטָה כָּל כֶּף יָפָה
 רַק כִּי צָצִים בּוֹ
 הַפֶּרֶג וְהַבִּקְיָה בֵּין הַקָּמָה.
 וְדַמּוּת פָּנִיךְ הַחֹרִים
 רַק כִּי הִיא נִמְשָׁכֶת לְאַחֹר
 מִכְבֵּד הַצִּמָּה.

¹ הקרפוסקולרים (crepuscolo – דמדומים) היו קבוצת משוררים איטלקיים בתחילת המאה העשרים ששירתם התאפיינה בהלכי רוח מלנכוליים והייתה פרוזאית בסגנונה.

² הפוטוריזם בשירה האיטלקית התבטא בכתיבה על נושאים "עתידניים" כגון קדמה, תיעוש ומיכון וכן בשימוש רב במצלולים וב"רעשים" יומיומיים. ראו גיליונו החמישי של "הו!", שבז' הקדשנו מדור מיוחד ליצירה הפוטוריסטית.

³ מגדולי המשוררים הסיניים, חי בימי שושלת טאנג (701-762).

⁴ משורר סיני ידוע, חי בימי שושלת טאנג (772-846).

אופליה

אופליה זו הצפה לארץ הנחל
הלבושה עדשות מים ירקות, אדמות
לעולם נאכלת
בידי עכבר המים הלכן של הירח
הפה בידך האוחזת במשוט
איש המעבדת
אתה השותה ומעשן ערפלים
אופליה חוררת
פלת הברקים הנופלים אל המים
אבן שואבת לדגים ולכוכבים
נסרת של בהק
הפה במשוט איש מעבדת
הכחל את השלג ואת המגור
השחת השושנים עשה
שמגוף זה של לחם ספוג
תותר רק צמה מצטמרת על נחל-
מנוסת עכבר המים של הירח
המבקש מקלט בין הקנים
חולי הלחות והרוח.

זו השעה

זו השעה שבה תשמע
מבימת הגגות והירח
במסכות של נוצה
נושפים גוזלי יגשופים;
זו השעה אשר בה שרשיהם הנעוצים
יכאבו לעצים כשנים.
בבתים שבהם אנשים
ישנים בשכבות אפקיות
וכתולעי המשי במחצלות הקש

טוים רוק לחלומות שלוים
שמהם רק נותר עם הקיץ
פתית שלג בודד מקמט בשמים,
הצרצר שבאח
בציוץ יפצה,
זמירו של האפר.

המגדל

כחליל ענקי העשוי מגרניט
בו הרוח נושף בימי סער,
מתרומם מגדלה של טירה חביונית,
שד שחר בגבולו של היער.
וצלו הלילי מקדמת הימים
מתפרש על כרסה המעקרת
של בצצה עתיקה ומימיה דמומים,
מתעצם כהלום הסנוקרת.
מפרשי ארגמן עצומים ונרפים
ננערים אלי אפק מחריש כחידה
כמו נפנוף מטפחות לשלום בפרידה.

ובכל שתהיה, על החוף המיתם
כמו סירות ירקות, רבבות של בנות ים
מרקיבות, מבאישות האויר באפים.